

RAKVERE RIIGIGÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Rakvere Riigigümnaasiumi õppekava on õppetegevuste alusdokument koolis. Õppekava on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, gümnaasiumi riikliku õppekava ja riigigümnaasiumite kvaliteedikokkuleppe alusel. Lisaks lähtub strateegiast “Eesti 2035” ning arengukavast “Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035”.

Õppekava koosneb üldosast ja lisadest.

Õppekava lisades esitatakse kõikide kursuste kavad ainevaldkondade kaupa, õpilaste teadmiste ja oskuste tagasiside põhimõtted, tingimused ja korraldus Rakvere Riigigümnaasiumis.

1. Kooli väärtused, missioon ja eripära ning kooli- ja kasvatusesmärgid

Visioon - Rakvere Riigigümnaasium on Lääne-Virumaa õpilastele esimeseks valikuks gümnaasiumisse astumisel, meie kooli lõpetanud saavad kaasa teadmised ja kogemused, et jätkata õpinguid järgmisel õppeastmel ning oskuse elada õnnelikku elu ja tegutseda oma kogukonnas.

Missioon - pakkuda kõigile koolipere liikmetele parimaid võimalusi enesearenguks ja -teostuseks, toetada riiklikult seatud hariduslikke eesmärgi ning kaasa aidata jätkusuutliku ühiskonna kujunemisele.

Rakvere Riigigümnaasiumi väärtused

Tähenduslikkus - õpitava tähendus õppija, kogukonna, maailma jaoks.

Pühendumine - infokriitilisus, nõudlikkus iseenda suhtes, pürgimus parema kvaliteedi poole, õppimiseks vajalike pingutust nõudvate tegevuste sooritamine, vastutuse võtmine ja teistes pühendumise hindamine.

Mitmekesisus - õpime ja tegutseme koos, koos kogukonnaga, kõigi individuaalsus on tervitatud ja aktsepteeritud, igaüks lisab oma eripära.

Tuginedes neile väärtustele lähtub kool oma missiooni täitmiseks tegevuste ülesehitamisel säästva arengu hariduse printsiipidest ning toetub **konstruktivistlikule õpikäsitusele**. Selle

kohaselt konstrueerivad õpilased oma teadmised läbi õpitegevuste, milleks on õpiprojektid, lõimitud ja toetatud õpitegevused, iseseisevad uurimis- ja õppetegevused jne.

Kõik õpitegevused kannavad endas eesmärki toetada õppija arengut, tema kogukonna toimetulekut ja Maa heaolu.

Õppimine gümnaasiumis peab andma toe kogu elu kestvaks enesearenguks ja õnnelikuks eluks. Lisaks individuaalsele arengule peavad õpitegevused andma ka kogemuse, kuidas panustada kohalikku kogukonda. Võimaluste märkamine millegi paremaks muutmiseks ning positiivsed kogemused nende elluviimisel loovad paremad eeldused, et gümnaasiumi lõpetaja naaseb mõne aja pärast samasse kogukonda. Oskus märgata ja muuta midagi ühiskonnas paremaks on ka ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevuste aluseks. Individuaalne areng ja kohalikku kogukonda panustamine peab olema alati kantud mõttest muuta elukeskkonda Maal paremaks. Mitte ainult inimeste jaoks, vaid ka kõigile teistele eluvormidele, kellega me ühist eluruumi jagame. Piisavalt kõigile.

Lähtuvalt ÜRO säästva arengu eesmärkidest, Eesti säästva arengu strateegiast ning strateegiast “Eesti 2035” peavad kõik õpitegevused lõimima omavahel nelja jätkusuutlikkuse aspekti:

- maailmavaateline ehk kultuuriline,
- sotsiaalne,
- majanduslik ja
- ökoloogiline.

Nende nelja aspekti omavaheline sidumine aitab luua teadmiste süsteemsuse kogemust, mis omakorda on aluseks õpitava tähenduslikkuse mõistmisele. **Maailmavaate/kultuuri aspekt** on oluline õpitavale konteksti andja. Terviklik maailmakäsitlus aitab inimesel leida koosõla ümbritseva loodusega ning oma loodava kultuuriga sellesse ära mahtuda. **Sotsiaalne aspekt** on oluline koostööoskuste, seotusvajaduse rahuldamise ja enesemääratluspädevuse seisukohast. Õppimine on väga spetsiifiline suhe õppija ja keskkonna, sh õpetaja, kaasõpilaste vahel. Koosõppimine loob sidusamat ja säilenõtkemat ühiskonda. **Majanduse aspekt** on eelkõige oluline õppija ettevõtlikkuspädevuse arendamise seisukohast, kuid oluline on ka vastutustunne rahaasjades (maksud, kogumine/laenamine, eelarve, vastutustundlik ettevõtlus). Teotahtelised ja oma ettevõtmistes edukad inimesed on jätkusuutlike kogukondade aluseks. Isiklik toimetulek, sealjuures kogukonna ja maailma arengut silmas pidades on õnneliku inimese kujunemise aluseks. **Ökoloogia aspekt** aitab kujundada õppija ja looduse vahelist

sidet. Inimene ökoloogilise olendina sisaldab ja sisaldub ökosüsteemide võrgustikus, kus meil on võrdne võimalus rahuldada oma energia ja materjalide vajadusi ilma teiste elusolendite samasugusi õigusi kahjustamata.

Konstruktivistlikud õpitegevused on üles ehitatud õppimisele pea-südame-käega printsiibil.

Peaga õppimine tähendab selles kontekstis teadmiste konstrueerimisele orienteeritud erinevaid tegevusi, nt info kogumine, analüüsimine, hindamine ja kasutamine.

Käele suunatud tegevused on teadmiste kogumine läbi füüsiliste tegevuste. See tähendab teadmiste, nt teoreetiliste teadmiste praktilist katsetamist, kehalise kogemuse loomist.

Südamele mõeldud tegevused on seotud emotsioonide, eetika, väärtuste ja üldpädevuste arendamisega. Füüsilised tegevused ja sotsio-emotsionaalsed kogemused aitavad anda õpitule tähenduslikkust ning siduda teadmised pikaajalisse mällu.

Nende eesmärkide täitmiseks pööratakse Rakvere Riigigümnaasiumis suurt tähelepanu õppeainete vahelisele lõimingule, kuna õppijate ees seisvad väljakutsed on lahendatavad vaid mitme akadeemilise distsipliini teadmisi ühendades. Seetõttu töötatakse koolis välja õpitegevusi, milles osaledes saab õpilane kogeda erinevate distsipliinide teadmiste põhjal kompleksete teadmiste konstrueerimist. Sellega saavutatakse ühe õpitegevuse käigus erinevate ainete õpiväljundid, muutes sellega õppe tõhusamaks ja tähenduslikumaks.

Lõimitud aineõpetuse raames pühendub kool jätkusuutliku ühiskonna elukorralduse arendamiseks ja sellega seotud väljakutsetega toimetulekuks õpilastes järgmiste üldpädevuste väljakujunemise toetamisele:

Enesetõhusus

Enesetõhusus on teadlikkus enesest ja usk oma oskustesse ning võimettesse. Eneseteadlik ja ennast tõhusalt juhtiv inimene suudab seada oma elus eesmärke ning liikuda teadlikult nende poole. Teadliku enesejuhtimise aluseks on vaimset ja füüsilist tervist toetavad valikud ja otsused.

Õpioskused

Õppides koguneb teadmisi ja oskusi. Õppimise eesmärk on maailma parem mõistmine ja muutustega kohanemine. Mõtlemine korrastab ja organiseerib kogutud teadmisi. Süsteemne

mõtlemine ja analüüsivõime aitavad luua tervikut ja rakendada õpitud ka varem tundmatutes ülesannetes ning oludes.

Suhtlemis- ja koostööoskused

Et olla edukas õppekeskkonnas ja elus, peab inimene suutma selgelt väljendada oma mõtteid nii kõnes kui kirjas. 21. sajandil on oluline tulemuslik koostöö erineva taustaga inimeste vahel, mis eeldab oskust kuulata, mõista erinevaid seisukohti, ning suutlikkust hoida kaaslastega häid suhteid.

Loovus ja ettevõtlikkus

Ettevõtlikkus on oskus muuta ideed tegudeks. See eeldab loomingulisust, uuendusmeelsust ja riskivalmidust, samuti oskust võimalusi ära tunda, tegevust kavandada ja kavandatut ellu viia. Eneseteostus on enda igakülgne arendamine ja oma potentsiaali realiseerimine.

2. Õppekorraldus

Rakvere Riigigümnaasium annab õpilasele võimaluse omandada gümnaasiumiharidus Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja gümnaasiumide riikliku õppekava raames tema enda kujundatud õpiraja alusel. Iga õpilane peab gümnaasiumi lõpetamiseks osalema õpitegevustes vähemalt järgnevalt:

Kursused	2022/23 alustanud	2023/24 alustanud	2024/25 alustanud
riikliku õppekava kursused	63/69	64/70	64/70
kooli kohustuslikud kursused	21/15	21/15	21/15
valikmooduli kursused	9	9	9
õpiprojektid	2	2	2
vabalt valitav valikkursus	1	1	1
mentorlus			3
KOKKU	96	97	100

Õpitegevused jagunevad riiklikust õppekavast ning kooli poolt määratud kohustuslikeks õppeaineteks, kooli valikmoodulite kursusteks, vähemalt üheks vabalt valitavaks valikkursuseks ja õpiprojektideks. 2024/25 õppeaastast alates lisatakse kohustuslike kursuste loetellu ka mentorlus kolme kursuse mahus. Varasematel õppeaastatel on mentorluses

osalemine olnud õpilastele kohustuslik, kuid kursuste arvestusse pole neid tunde lisatud. Mentorlus on peamiseks aluseks kooli küpsuseksami (mille nõuded kehtestab kool koolieksami juhendiga) edukaks sooritamiseks.

Kohustuslikud õpitegevused

Rakvere Riigigümnaasiumis pürgitakse õpitegevuste põhisele õppele ülemineku poole. Riiklikus õppekavas on kursus defineeritud ühe õppeaine põhiselt. Meie igapäevaelus on väga vähe olukordi, väljakutseid, ülesandeid, kus oleks võimalik tegutseda ja lahendusi leida vaid ühe õppeaine teadmistele tuginedes. Seades omale eesmärgiks valmistada ette inimesi õnnelikuks eluks, oleme kasutusele võtmas mõistet *õpitegevused*, mis viitab erinevaid õppeaineid lõimivatele õppimist toetavatele tegevustele.

Kohustuslikud õpitegevused põhinevad riiklikult ettenähtud gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 9 kirjeldatud kursuste ja neile kooli poolt lisatud matemaatika, eesti keele, kirjanduse, B2 võõrkeele ja inimeseõpetuse kursuste mahul ja sisul. Lisaks on õpilasel kohustuslik läbida uurimistöö aluste, uurimistöö koostamise õpitegevused, informaatika ja küberturvalisuse õpitegevused. Alates 2023/24 õppeaastast on kõigil õpinguid alustanutel kohustuslik saavutada riigikaitse kursuse õpiväljundid.

Kool seab endale üheks peamiseks ülesandeks kujundada ennast tundvat, elukestvalt õppivat õnnelikku inimest, mille kujunemist toetavad järgmised kohustuslikud õpitegevused: ennastjuhtiv õppija, koostöine õppimine ja maailmaharidus, mis toetavad ka teistes kursustes omandatavaid üldpädevusi. Kohustuslike õpitegevuste hulka kuulub ka kohaliku kogukonna teadmisi ja väärtuseid käsitlev kursus Viru vägi. Kaasaja digitaliseeruva maailma väljakutsetega toimetulekuks on lisaks vastavate üldpädevuste omandamisele ka kohustuslikud õpitegevused küberturvalisus ning informaatika.

Riiklikult ettenähtud kursuste ja kooli lisatud kohustuslike õpitegevuste õpiväljundid saavutatakse läbi aineõppe, valdkondade ülese lõimitud õppe ja iseseisva uurimistöö kaudu. Klassikaliste ühe õppeaine kesksete tundide kõrval arendatakse valdkondade üleseid lõimitud õpitegevusi, mille käigus saavutatakse mitme õppeaine õpiväljundid. Läbi õpetajate enesearengu ja omavahelise koostöö suurendatakse igal aastal lõimitud õpitegevuste osakaalu, vähendades samas ühe õppeaine kesksete tundide osakaalu. Kooli poolt välja pakutud kohustuslikud õpitegevused on kõik üles ehitatud erinevate õppeainete omavahelisele lõimingule.

Kooli kohustuslikud õpitegevused toimuvad loetletud kursuste arvestuslike mahtude kohaselt järgnevalt:

			Riiklik õppekava	RRG õppekava 22/23	RRG õppekava 23/24	RRG õppekava 24/25
Kohustuslikud õpitegevuste kursused lähtuvalt riiklikust õppekavast	Keel ja kirjandus	eesti keel	6	7	7	7
		kirjandus	5	6	6	6
	Võõrkeeled	B2 keeleoskustase mel võõrkeel- inglise keel	5	9	9	7
		B1 keeleoskustase mel võõrkeel- vene või saksa keel	5	5	5	5
	Matemaatika	lai	14	15	15	15
		kitsas	8			
	Loodusained	bioloogia	4	4	4	4
		geograafia	3	3	3	3
		keemia	3	3	3	3
		füüsika	5	5	5	5
	Sotsiaalsained	ajalugu	6	6	6	6
		ühiskonnaõpetus	2	2	2	2
		inimeseõpetus	1	1	1	1
	Kunstiained	muusika	3	3	3	3
		kunst	2	2	2	2
	Liikumisõpetus	liikumisõpetus	5	5	5	5
			riigikaitse- õpetus	1	0	1
Riiklikult ettenähtud kursused			64/70	76	77	75
Koolipoolsed kohustuslikud õpitegevused		uurimistöo alused		1	1	1
		uurimistöo koostamine		1	1	1
		ennastjuhtiv õppija		1	1	1
		koostöine õppija		1	1	1
		karjääridisain				1
		lõiming				1
		maailmharidus		1	1	1
		Viru vägi		1	1	1

		informaatika		1	1	1
		küberturvalisus		1	1	1
Koolipoolsed kohustuslikud õpitegevused kokku				8	8	10
Kooli valikmoodulid				9	9	9
Õpilase poolt vabalt valitav valikkursus				1	1	1
Õpiprojektid				2	2	2
Mentorlus						3
Kokku			63/69	96	97	100

Koolipoolsed kohustuslikud ained

Uurimistöö alused: Kursusel käsitletakse teemasid, mis on seotud gümnaasiumis kohustusliku uurimistöö läbiviimisega. Selle kursuse käigus tutvutakse teadusliku meetodiga, tutvutakse teadusmaailma suurte küsimustega, mille lahendamisse erinevad teadusharud panustavad, erinevates teadussuundades kasutatavate meetodikatega. Samuti aidatakse õpilastel leida omale sobiv uurimistöö teema ning juhendaja.

Uurimistöö koostamine: Kursus on mõeldud toetama gümnaasiumis kohustusliku uurimistöö läbiviimise ja vormistamisega. Toimuvad regulaarsed seminarid, mille käigus õpilased annavad ülevaate oma tegevustest, võimalus küsida abi üleskerkinud probleemide lahendamiseks. Tähelepanu pööratakse uurimistöö koostamise ja vormistamise küsimustele. Kursuse lõpetamise eelduseks on uurimis- ja praktilise töö kaitsmine positiivsele hindele.

Ennastjuhtiv õppija: kursus, mille käigus toimub õpilaste grupinõustamine õpioskuste arendamiseks. Millised on erinevad õpistrateegiad, kuidas orienteeruda erinevate strateegiate vahel ja leida omale tööks sobiv ja kõige efektiivsem strateegia. Millised tegurid pärsivad meie õppimist, kuidas iseennast paremini õppimise juures juhtida ja kuidas sealjuures mitte läbi põleda.

Koostöine õppija: jätkukursus õpioskuste arendamiseks. Kuidas tõhusalt koos õppida, kõige tõhusam õpetaja on õppija ise, kuidas õpilased saavad üksteist õpingutes toetada, kuidas märgata, kui keegi vajab abi ja kuidas toetada motivatsiooni.

Karjääridisain: jätkukursus õpioskuste ja tulevikupädevuse arendamiseks. Eesmärkide seadmine, karjääri kujundamine, edasise õpitee kujundamine, tööeluks valmistumine, millised isikuomadused sobivad erinevatele töökohtadele, millist eriala õppima asuda, et täita oma isiklikke eesmärgi.

Maailmaharidus: kursus on pühendatud maailmaharidusele ja jätkusuutlikule arengule. Millised on meie ühiskonna arenguvõimalused keskkonnakollapsi ajastul? Kuidas saame läbi rahvusvahelise koostöö liikuda turvalisema ja jätkusuutlikuma maailma poole? Millest koosneb jätkusuutlik maailmavaade, kuidas seda iseendas, kogukonnas ja maailmas toetada?

Viru vägi: Kursus sellest, mis Virumaal on vägevat. Kursuse käigus uurivad õpilased, millest koosneb Virumaa identiteet, mis tegurid on aidanud meil kujuneda vägevat, mida on omapärast Virumaal ja mis on meie õnnelik olemise aluseks. Kursus on pühendatud Virumaaga seotud kultuuriloole ning looduse mitmekesisusele, väärtustatakse koha- ja isikulugusid nii kaugemast ajaloost kui ka tänapäevast. Uuritakse kohaliku ettevõtlusega seotud teemasid. Olulisel kohal on õpilaste enda panus kogukonda ja selle arengusse ning lahenduste otsimine/pakkumine jätkusuutliku Virumaa jaoks läbi õpilaste tulevikupädevuste kujundamise tugevdamaks virulaste identiteeti. Tuginedes kohaliku laulu- ja tantsutraditsioonidele, loovad õpilased oma väetantsu ja -laulu, mida esitletakse kogukonnale.

Informaatika: Kursusega taotletakse, et õppija kasutab õigeid ning tööd kiirendavaid võtteid, oskab efektiivselt kasutada Google ja MS Office tekstitöötlust, tabelarvutust, esitlustarkvara ning ühistöövõimalusi, oskab leida kiiresti Internetist vajalikku informatsiooni, luua lihtsamat multimeedia sisu, arvestab autoriõiguse ja litsentsitingimustega ning turvalisusega. Informaatika kursuse eesmärgiks on, et õpilased omandaksid erialased informaatika teadmised ja -oskused, mis loob neile võimalused planeerida enda tulevast tööelu ja karjääri IKT-ga seonduvatel erialadel või ka nutikamal tehnoloogiauuenduste rakendamisel IKT-ga kaudsemalt seotud ametites. Samas annab antud aine õppimine võimaluse tekitada huvi ja saada esimesed teadmised antud valdkonna võimaluste osas, et edaspidist karjäärivalikut planeerida. Lisaks on õppija kursis IT valdkonna arengutega ühiskonnas ja oskab kaardistada olemasolevaid digilahendusi ja uuringuid probleemvaldkonnas.

Küberturvalisus: Kursuse eesmärgiks on anda õpilastele ettekujutus küberkaitse olemusest ja distsipliinidest ning võimaldada neil omandada algteadmised antud valdkonnas. Ainekavas sisalduva õppetegevuse kaudu omandatakse küberkaitse valdkonna üldised teadmised, mis kinnistatakse praktilise tegevuse kaudu. Õppeaine eesmärk on panna alus turvalise küberkeskkonna põhimõtete mõistmisele, kujundada õpilaste turvateadlikkust ja valmisolekut vajadusel toetada kogukondliku küberturvalisuse teadlikkuse tõstmist.

Lõiming: Lõimitud õppe arendamine on Rakvere Riigigümnaasiumi eripära, selle tõhusamaks läbiviimiseks käivitatakse 2024/25 õppeaastast lõimingu kursus. Kursus läbitakse kolme aasta vältel, selle kursuse täiemahuliseks läbimiseks peab õpilane tulemuslikult osalema G1 tasemel kultuuriajaloo lõiminguprojektis, G2 tasemel loodusainete lõiminguprojektis ja G3 tasemel sotsiaalainete lõiminguprojektis.

Valikmoodulid

Lisaks kohustuslikele õpitegevustele peab õpilane valima endale igaks aastaks huvipakkuva valikmooduli. Valikmoodulid võimaldavad paindlikult laiendada ja rakendada kohustuslike õpitegevuste käigus omandatud teoreetilisi teadmisi päriselulistest kontekstides. Valikainete moodulid võimaldavad kujundada individuaalset õpirada. Kool pakub välja valikmoodulid 7 valdkonnas, mis on üles ehitatud selliselt, et nad aitavad õpilasel kujundada terviklikku arusaama vastavast valdkonnast (Lisa 1). Igas valdkonnas on välja töötatud üheksa kursust, mis jagunevad kolme kursuseliseks valikmooduliteks. Õpilane saab valida igal aastal omale sobiva kolmest kursusest koosneva valikmooduli. Valikainete moodulit valides lähtub õpilane endale seatud õpieesmärkidest, seni õpitud ja tulevikuplaanidest. Õpilane põhjendab valikut iseendale ja koolile. Valiku tegemisel nõustab õpilast tema mentor ja õppenõustaja. Iga valikaine raames luuakse mingi asi, mis kinnitab õppetöö toimumist. See võib olla kirjalik kontrolltöö, valikainete puhul aga pigem kirjalik eneseanalüüs, refleksioon, töö käigus valminud miniuurimuse kokkuvõte jne. Valikainete läbimisel loodud artefaktide abil täieneb õpilase isiklik õpimapp, kuhu koondatakse kogu gümnaasiumi vältel tema õpitegevuste käigus loodu.

Lisaks valikmoodulite kursustele on õpilasel võimalik osaleda valikaine nädala raames läbiviidavatel kursustel ning kooli partnerite poolt pakutavatel valikkursustel.

Valdkonnapõhiste valikmoodulitele lisaks või põhjendatud juhtudel ka mõne kursuse asendamiseks on õpilasel võimalik võtta kursuseid väljastpoolt kooli. Sellisel juhul esitab õpilane enne kursuse algust õppe- ja arendusjuhile motiveeritud avalduse, milles õppiija selgitab kuidas asendus toetab tema õppe eesmärke tõhusamalt.

Õppemooduli valiku teeb õpilane esimese õppeperioodi alguseks. Valikaine õpperühm avatakse, kui sellele on registreerunud üldjuhul vähemalt 15 õpilast. Kooli eelarvelisi vahendeid silmas pidades võib koolijuht otsustada avada õpperühma ka väiksema registreerunute arvu korral, et tagada võimalikult lai valikute võimalus õpilastele.

Valikmoodulile registreerumisel on eelistatud õpilased, kelle õppeaasta programmis vastav moodul asub ja G3 õpilased.

Valikmoodulid ja nende eesmärgid on järgmised:

Võõrkeeled ja kultuurid - selle mooduli eesmärgiks on õppida mõnda võõrkeelt ja selle keeleruumi kultuurilist konteksti tundma. Üks moodul koosneb kolmest kursusest, millest ühtegi üldjuhul asendada ei ole võimalik.

Loovus ja looming - selle mooduli eesmärgiks on mõtestada inimese loovuse tähendust, aidata arendada õpilastes loovust, võimaldada neil loominguliselt tegutseda ning aidata vastava valdkonna loomingut mõista ning mõtestada.

Keskkond - selle mooduli eesmärgiks on toetada õpilaste arusaamade kujunemist globaalsetest ja Eestit puudutavatest trendidest keskkonnas, aidates neil leida lahendusi väljakutsetele ja õppida elama õnnelikult ning vastutustundlikult koos loodusega.

Terviklik mina, kogukond ja maailm - selle mooduli eesmärgiks on toetada turvalise, vaimselt terve ja tervikliku mina, kogukonna ja maailma kujunemist, aidates õpilastel omandada oskuseid isiklike baasvajaduste rahuldamiseks, koostööks ja eluks kogukonnas ja jätkusuutliku maailma kujundamiseks. Toetada õpilasi vastavate mõtteviiside, hoiakute ning väärtuste kujundamises ja luua soodsad tingimused oluliste sotsiaalsete suhtlemis- ja toimetulekuoskuste kujunemiseks.

Ringmajandus - selle mooduli eesmärgiks on toetada õpilaste ringmajandusliku mõtlemise ja tarneahelate disaini oskuste kujunemist, võimaldada õpilastele saada praktilisi ringmajanduslikke ettevõtlus- ja ettevõtlikkuse kogemusi.

IT ja inseneeria - selle mooduli eesmärgiks on toetada kaasaegsete teadmiste ja oskuste kujunemist IT valdkonnast lähtuvalt gümnaasiumi informaatika ainekavast ja ringmajanduse kontekstist inseneerias ning merenduses.

Aktiivne eluviis - selle mooduli eesmärgiks on õpilastes süvendada huvi looduses liikumise ja füüsiliselt aktiivse olemise vastu. Moodulis osaledes õpitakse lisaks erinevatel füüsilistele tegevustele ka tervisliku toitumise ja spordimajanduse aluseid.

Valikkursused

Lisaks eelpool kirjeldatud valikainete moodulitele on igal õpilasel kohustuslik valida vähemalt üks täiendav valikkursus. 2022/23 õppeaastal õpinguid Rakvere Riigigümnaasiumis õpinguid alustanud õpilastele võib selleks olla ka riigikaitse õpetuse valikkursus. (2023/24 õppeaastal gümnaasiumiõpinguid alustanutele on riigikaitse õpetuse kursus kohustuslik). Kooli poolt pakutavate täiendavate valikkursuste nimekiri asub Lisas 1. Kooli poolt pakutavate valikkursustele registreerumine toimub septembri alguses, isegi kui kursus ise ei alusta esimesel trimestril. Valikkursus avatakse, kui sellele on registreerunud vähemalt 15 õpilast. Kooli eelarvelisi vahendeid silmas pidades võib koolijuht otsustada avada õpperühma ka väiksema registreerunute arvu korral, et tagada võimalikult lai valikute võimalus õpilastele. Lisaks kooli poolt pakutavatele kursustele on õpilasel võimalik leida omale sobivaid kursuseid näiteks ülikoolide juures pakutavate kursuste seast. Õpilasi innustatakse iseseisvalt leidma tema arengut parimal viisil toetavaid kursuseid vastavalt Rakvere Riigigümnaasiumi VÕTA korrale.

Valikmoodulite ja kursuste jaotus õppeaastate kaupa, ning vabalt valitavate valikainete nimekiri on esitatud Lisas 1.

Õpiprojektid

Kõik õpilased saavad lisaks õpitegevustele ja valikmoodulitele kujundada oma isiklikku õpirada läbi õpiprojektide. Õpiprojektide eesmärk on toetada õpilaste üldpädevuste süvendamist ja selle kaudu tõhustada õppijate interdistsiplinaarsete probleemide lahendamise pädevuse kujunemist. Õpiprojektide käigus saavad õpilased kogemuse, kuidas rakendada õpitegevustes ja valikmoodulites omandatud ellu, arendada üldpädevusi, koostöö- ja kommunikatsioonioskuseid, ettevõtlikkust ja jätkusuutlikkusega seotud oskuseid. Õpiprojektide käigus otsitakse võimalusi kogukonda panustamiseks, õppimine toimub läbi koostegutsemise ja koosloomise.

Igal õpilasel on kohustus osaleda nii G1, kui ka G3 õppeaastal vähemalt ühes õpiprojektis. Üks õpiprojekt eeldab õpilaselt tööd ühe kursuse mahus. Õpiprojektide teemad kuulutatakse välja eelmise trimestri lõpus. Õpiprojektide teemad pakuvad välja õpetajad, koolivälised eksperdid ja partnerid, keda toetab õpiprojektide koordinaator või õpilased. Viimasel juhul peavad õpilased olema ise valmis projekti juhendama ja koostöös õpiprojektide koordinaatoriga leitakse neile sobiv projektimenter. Õpilane saab õpiprojekti juhendada, kui tal on varasemalt olemas õpiprojektis osalemise kogemus. Õpiprojekti juhendamine õpilase

poolt vastab ühele valikmooduli kursusele. Õpiprojekt avatakse, kui sellele on registreerunud vähemalt 15 õpilast. Ühes õpiprojektis ei saa osaleda rohkem kui 18 õpilast. Õpiprojektide juhendajad vastutavad, et väljapakutud õpiprojekt oleks piisava väljakutsega, toetaks erinevate ainete lõimimist, toetaks uurimis- ja planeerimistegevust, koostööd, suhtluspädevusi jne. Õpiprojekti käigus õpilased sõnastavad projekti eesmärgi, otsivad projekti elluviimiseks vajalikku täiendavat informatsiooni ja planeerivad projekti ajakava, viivad ellu projekti tegevused, reflekteerivad ja kommuniqueerivad projekti käigus toimunut ja õpitut. Õpiprojekti käigus valmib õppimisprotsessi kinnitav õpimapp, mis võib koosneda teosest, prototüübist, lahendusest ning millele lisandub iga õpilase koostatud refleksioon, milleks võib olla projekti kestel peetud õpipäevik, logi koos eneserefleksiooniga. Õpiprojekti läbimisel loodud õpimapi abil täieneb õpilase isiklik õpimapp, kuhu koondatakse kogu gümnaasiumi vältel tema õpitegevuste käigus loodu.

Kursuste jaotuste plaanid 2024/25 õppeaastal

Kursuste jaotusplaan 2024/2025 õppeaastal G1 õpilastele

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
Kohustus- likud õpitegevuste kursused	Keel ja kirjandus	eesti keel	2	2	3
		kirjandus	2	2	2
	Võõrkeeled	B2 keeleoskustasemel võõrkeel- inglise keel	3	2	2
		B1 keeleoskustasemel võõrkeel- vene või saksa keel	2	2	1
	Matemaatika	lai	5	5	5
		kitsas			
	Loodusained	bioloogia	1	2	1
		geograafia	0.5	2	0.5
		keemia	1	2	
		füüsika	2	2	1
	Sotsiaalsained	ajalugu	3	1	2
		ühiskonnaõpetus			2
		inimeseõpetus		1	
	Kunstiained	muusika	1	1	1
		kunst	1		1
	Liikumisõpetus	liikumisõpetus	2	2	1

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
	Riigikaitse	Riigikaitseõpetus		1	
Koolipoolsed kohustuslikud õpitegevused		Uurimistöö alused	0,5	0,5	
		Uurimistöö koostamine		1	
		Ennastjuhtiv õppija	1		
		Koostöine õppija		1	
		Karjääridisain			1
		Maailmaharidus			1
		Viru vägi	1		
		Mentorlus	1	1	1
		Informaatika	0,5	0,5	
		Küberturvalisus	1		
Kooli valikmoodulid			3	3	3
Lõiming			1/3	1/3	1/3
Õpiprojektid			1		1
Õpilase poolt vabalt valitav valikkursus				1	
Kokku			34.5 + ½ (+1)	35 + ½ (+1)	29.5 + ½ (+1)

Kursuste jaotusplaan 2024/2025 õppeaastal G2 õpilastele

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
Kohustuslikud õpitegevuste kursused	Keel ja kirjandus	eesti keel	2	2	3
		kirjandus	2	2	2
	Võõrkeeled	B2 keeleoskustasemel võõrkeel- inglise keel	3	3	3
		B1 keeleoskustasemel võõrkeel- vene või saksa keel	2	2	1
	Matemaatika	lai	5	5	5
		kitsas			
	Loodusained	bioloogia	1	2	1
		geograafia	0.5	2	0.5

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
		keemia	1	2	
		füüsika	2	2	1
	Sotsiaalsained	ajalugu	3	1	2
		ühiskonnaõpetus			2
		inimeseõpetus		1	
	Kunstiained	muusika	1	1	1
		kunst	1		1
	Liikumisõpetus	liikumisõpetus	2	2	1
	Riigikaitse	Riigikaitseõpetus		1	
Koolipoolsed kohustuslikud õpitegevused		Uurimistöö alused	0,5	0,5	
		Uurimistöö koostamine		1	
		Ennastjuhtiv õppija	1		
		Koostöine õppija		1	
		Maailmaharidus			1
		Viru vägi	1		
		Informaatika	0,5	0,5	
		Küberturvalisus	1		
Kooli valikmoodulid			3	3	3
Õpiprojektid			1		1
Õpilase poolt vabalt valitav valikkursus				1	
Kokku			33.5 (+1)	34 (+1)	28.5 (+1)

Kursuste jaotusplaan 2024/2025 õppeaastal G3 õpilastele

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
Kohustuslikud õpitegevuste kursused	Keel ja kirjandus	eesti keel	2	2	3
		kirjandus	2	2	2
	Võõrkeeled	B2 keeleoskustasemel võõrkeel- inglise keel	3	3	3

	Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3
		B1 keeleoskustasemel võõrkeel- vene või saksa keel	2	2	1
	Matemaatika	lai	4	6	5
		kitsas			
	Loodusained	bioloogia	1	2	1
		geograafia	1	2	
		keemia	2	1	
		füüsika	2	1	2
	Sotsiaalsained	ajalugu	2	2	2
		ühiskonnaõpetus			2
		inimeseõpetus		1	
	Kunstiained	muusika	1	1	1
		kunst	1		1
	Liikumisõpetus	liikumisõpetus	2	2	1
Koolipoolsed kohustus- likud õpitegevused		Uurimistöö alused	0,5	0,5	
		Uurimistöö koostamine		1	
		Ennastjuhtiv õppija	1		
		Koostöine õppija		1	
		Maailmaharidus			1
		Viru vägi	1		
		Informaatika		1	
		Küberturvalisus	1		
Kooli valikmoodulid			3	3	3
Õpiprojektid			1		1
Õpilase poolt vabalt valitav valikkursus				1	
Kokku			32.5 (+1)	33.5 (+1)	29 (+1)

Õppeaasta ajakava

Õppeaastas on 35 nädalat ja kokku vähemalt 175 õppepäeva. Õppeaasta kestab 1. septembrist 31. augustini. Põhjendatud vajadusel ning koolipidaja ja hoolekogu nõusolekul võib õppeaasta tegevustega alustada kuni kaks nädalat enne õppeaasta algust ning õppeaasta tegevused lõpetada kuni kaks nädalat pärast õppeaasta lõppu.

Õppimine toimub õpitegevuste kaudu. Õppetegevuse üle arvestuse pidamine lähtub riiklikus õppekavas määratletud kursuse mahust, mille kohaselt ühe kursuse pikkus on 1575 minutit. Õpitegevustes kombineeritakse ja lõimitakse omavahel erinevaid õppeaineid. Õpiväljundite saavutamist ja kursuste läbimist arvestatakse õppeainete põhisel.

Üks õppetund kestab 70 minutit. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit ning lõunapaus vähemalt 20 minutit. Tavapärasel õppenädalal on kuni 25 õppetundi. Ühe kursuse läbimine õppeperioodis tähendab, et igal tavapärasel õppenädalal on seda kursust 2 õppetundi. Ühes õppepäevas on õpilasel vastavalt tunnijaotusplaanile üldjuhul 4 kuni 5 tundi. Õppekoormuses on iganädalane mentortund ning üldtööplaanis määratud aegadel mentortunni ajal toimuvad ülekoollised inspiratsiooniloengud olulistel teemadel, mis toetavad õpilaste üldist arengut ja õnneliku elu kujundamist ning mille analüüs on osa kooli küpsuseksamist (mille nõuded kehtestab kool koolieksami juhendiga).

Õppetunnid toimuvad koolis, e-õppena, väljaspool kooli õppekäigu, kaugõppena või juhendatud iseseisva tööna.

Rakvere Riigigümnaasiumis on õppetöö korraldatud perioodõppena kolmes trimestris. Kolme trimestriga õppes läbitakse õppeaine kursus esimesel ja teisel trimestril 11 nädala ja kolmandal trimestril 12 nädala jooksul. Lisaks on igas õppeaastas ettenähtud õppetegevust toetavaid tegevusi 2 nädala mahus. Igas trimestris on õpitegevusi kuni 12 kursuse mahus. Ühes õppeaastas läbitakse orienteeruvalt õpitegevusi 32 kursuse mahus.

Igat perioodi lõpetab tagasisidenädal, kus võivad toimuda arvestused, õppekäigud, konsultatsioonid ja teised õppetegevused. Tagasisidenädala jaoks koostatakse eraldi ajakava. Nädala sisu võib olla aastati ja õppeaineti erinev.

Kursuste jaotamine õppeperioodidesse toimub arvestusega, et õppijate ja õpetaja koormus ühes õppeperioodis ei oleks ebamõistlikult suur ning toetaks õppeainete vahelist lõimingut ning ainealasteks õpilasvõistlusteks valmistumist. Omavahel üheks õpitegevuseks lõimitud ainetunde näidatakse tunniplaanis järjestikulistena.

Üldjuhul koolivaheajad ühtivad haridus- ja teadusministri kehtestatud koolivaheaegadega. Koolivaheegasid muudetakse hoolekogu nõusolekul.

Koolipäeva ülesehitus

8:00-8:45	Eeltund, kasulik aeg, hommikupuder, vajadusel konsultatsioonid või infominutid
8:45-9:55	I tund
9:55-10:05	vahetund
10:05-11:15	II tund
11:15-11:45	vahetund, söömine
11.45-12:55	III tund
12:55-13:25	vahetund, söömine
13.25-14:35	IV tund
14.35-14:45	vahetund
14:45-15:55	V tund

Õpperühmade moodustamine, isikliku õpitee kujundamine, valikmoodulite ja õpiprojektide valimine.

Õppetöö korraldus eeldab õpilaste pühendumist õpingutele. See tähendab vastutuse võtmist iseenda õpingute eest ning aktiivselt panustamist õpieesmärkide saavutamisesse.

Rakvere Riigigümnaasiumis toimub õppetöö klassideta kursusõppena, mis võimaldab pakkuda paindlikumaid õppimisvõimalusi, mis arvestavad õppijate individuaalseid vajadusi ja võimalusi õpingutesse panustada. Selline lähenemine võimaldab märksa enam kujundada õppijates teadlikkust oma õpiraja planeerimisel, mitte ainult gümnaasiumis, vaid ka kogu tulevases kogu elukestvas õppes.

B2-keeleoskusetaseme keelena õpetatakse koolis inglise keelt. G1 astme õppijad sooritavad õppeaasta alguses keeletesti, mille alusel jaotatakse õpilased tasemegruppidesse. Koolil on õigus suunata õpilane toetavale võõrkeele valikmooduli kursustele, kui tema keeletesti tulemus on alla 65% maksimaalsest tulemusest.

B1-keeleoskustaseme keeltena õpetatakse vene ja saksa keelt. Valikmoodulitena võimaldatakse õppida jaapani, soome, rootsi prantsuse, keeli ja nende keeltega seotud kultuure.

G1 astme õppija teeb valiku kitsa ja laia matemaatika õppimise osas esimese kursuse alguseks. Koolil on õigus suunata õpilane kitsa matemaatika kursustele, kui tema põhikooli matemaatika lõpueksami tulemus on alla 65% maksimaalsest tulemusest. Oma valiku muutmiseks esitab õppija motiveeritud avalduse õppe- ja arendusjuhile läbi õppeinfosüsteemi. Otsus valiku muutmise kohta tehakse hiljemalt käimasoleva kursuse lõpuks ning see jõustub järgmisest kursusest. Õppija saab valikut muuta ühel korral ning G3 jooksul valikut muuta pole võimalik. Õppija vastutab selle eest, et valiku muutmisel omandab ta uues grupis eelnevalt läbitud teemad iseseisvalt.

Koolivälise õppetegevuse arvestamine õpilase õppekoormusesse

Õppijal on võimalus taotleda väljaspool kooli läbitud õpingute arvestamist gümnaasiumiõpingute osana. Selle kooskõlastamine on individuaalne ja kinnitatakse eraldi igal õppeaastal õppe- ja arendusjuhi poolt vastavalt VÕTA korrale.

Selleks tuleb õppe- ja arendusjuhile esitada vastavasisuline taotlus, milles on ära toodud asutuse nimi, juhendaja, tema kontaktandmed, kursuse/õppetöö nimetus, toimumise aeg, õpingute maht ja lühikirjeldus ning taotletavad õpitulemused, õpilase motiveeritud põhjendus vastava kursuse/õppetöö valikuks, selle seos isikliku õpirajaga. Avalduse vorm on leitav kooli kodulehelt. Kõik saabunud avaldused vaadatakse läbi hiljemalt käimasoleva trimestri lõpuks ja otsus kajastatakse õppeinfosüsteemis Stuudium. Taotluse kohta teevad otsuse õppe- ja arendusjuht, õppekorraldusjuht, vajadusel konsulteerides aineõpetajaga, kelle ainega on õppetegevus kõige sarnasem.

Valikkursustena võib arvestada kõrgkoolides või teistes koolides pakutavaid kursusi ja koostööprojektides panustamist. Kursuse mahuks arvestatakse 1 EAP = 26-35 akadeemilist tundi. Mahukamate kursuste (alates 2 EAP) puhul on koolil õigus hinnata kogutud EAP-de vastavust gümnaasiumi õppekava kursuste mahule. Õppekava täidetud mahu hulka loetakse varasemate õpingute alusel arvestatud sooritused. Läbitud kursuse osas tuleb kursuse lõppedes õppekorraldusjuhile esitada õppeaasta kolmanda perioodi lõpuks hinnete/leht/tõend/tunnistus õpilase õppetegevuses osalemise ja õpitulemuste kohta.

Valikkursuste hulka loetakse ainealaseid süvakursusi, kus valmistatakse kooli esindamiseks ja toetatakse õpilase karjäärivalikuid. Vastava otsuse teeb õppe- ja arendusjuht õpetaja ettepanekul, arvestades osalust ettevalmistusel ning saavutatud tulemusi.

Valikkursuste hulka võidakse lugeda juhendaja kinnituse olemasolu korral ka osalemist huviringides, suuremahulistes õpingutega seotud projektides, sh rahvusvahelistes projektides, õpilasesinduse ja tuutorluse tegevustes.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus

Haridusliku erivajadusega õpilase õpe korraldatakse vastavalt gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele.

Õpetajad ja teised kooli töötajad jälgivad õpilase arengut gümnaasiumi vältel, vajadusel valivad sobivad õppemeetodid ja korraldavad õpilase arengut toetavat õpet.

Sõltuvalt õpilase hariduslikust eripärast võib kool teha õpilasele sobivaid muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, määratakse õpilane individuaalsele õppele. Individuaalsel õppel oleva õpilase õpetamise aluseks on kooli õppekava ja kursuste ainekavad ning talle koostatakse individuaalne õppekava.

Koolipoolset individuaalset õpet pakutakse õpilasele juhul, kui:

- tema võimed ja ainealased teadmised on silmapaistvad;
- õpilane õpib paralleelselt kahes koolis;
- õppeprogrammi suhtes on põhjendatud erisoovid (nt õppeperioodi keskel teistest koolidest või välismaalt õppima tulnud või sinna õppima suunduvad õpilased);
- tervislikel või muudel olulistel põhjustel ei ole võimalik läbida ettenähtud kursuseid õigeaegselt;
- on tekkinud vajadus õppeaja pikendamiseks tervisliku seisundi või muude oluliste põhjuste tõttu.

Õpilase individuaalse arengu vajaduste väljaselgitamiseks ja vajalike tugimeetmete rakendamiseks kaasatakse õpilane ja/või õpilase vanem(ad)/eestkostjad. Vastavad kokkulepped fikseeritakse individuaalses õppekavas, mille täitmist korraldab õppenõustaja.

Tuge vajavate õpilaste õpet jälgivad õpilase mentor, õppenõustaja ja õppekorraldusjuht/õppe- ja arendusjuht. Õpilase tulemusi analüüsitakse ja vajadusel korrigeeritakse kava vähemalt kord perioodis toimuvatel nõupidamistel, milles osalevad vastavalt vajadusele õpilane, õpilase vanem(ad), õppenõustaja, mentor, õppekorraldusjuht ja aineõpetaja(d).

Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

Lõimingu eesmärk on kujundada terviklike teadmiste, oskuste ja hoiakutega noori inimesi, kes oskavad mitmekülgset siduda omavahel erinevate õppeainete alusteadmisi ning rakendada neid oma igapäevaelu korraldamiseks erinevates ökosüsteemides ja sotsiaalsetes gruppides, loomingu, teaduses ja tehnoloogia arendamises. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Lõimingu aluseks on kooli õppekavas esitatud kokkulepete järgimine õppekorralduse ja tagasisidestamise põhimõtete osas, õppekavas sõnastatud pädevuste ja õpetuse eesmärkide elluviimisel. Lõimingut taotletakse erinevate õppeainete ja ainevaldkondade koostööna, mida viiakse ellu eri õppeainete sisu ühendavate õpitegevuste, valikmoodulite, õpiprojektide, praktiliste tööde ja kooli partnerlusprojektidega. Õpitegevuste planeerimisel konkreetsesse perioodi püütakse luua teemakeskseid terviklikke õpitegevusi.

Õppeainete lõimimiseks:

- tutvutakse enne uut õppeaasta algust teiste õppeainete ainekavadega, et leida ühisosi;
- sõlmitakse pikaajalisemad kokkulepped, mis võimaldab õpetajatel õpitegevused koostööte valmistada ja läbi viia;
- koostatakse lõimitud arvestused ja tagasisidestamine kokkuvõtval nädalal;
- korraldatakse õppeainete ühendatud praktikume ning ainealaseid ja -üleseid õpitegevusi;
- toimuvad õpitegevused, mida juhendavad mitu õpetajat;
- planeeritakse ülekoollisi ühistegevusi;
- kaasatakse valdkonna spetsialiste ja külalislektoreid õpitegevuste läbiviimisel;
- korraldatakse õppekäike;
- rakendatakse ainealaseid teadmisi ja oskuseid õpilasuurimustes ja praktilistes töödes;
- planeeritakse projektides osalemine või nende algatamine ja juhtimine.

Õppeainete ja läbivate teemade lõimimise eesmärgil saavad erinevateks õppetegevusteks ettepanekuid teha kõik kooli ja huvigruppide liikmed.

Uurimis- või praktilise töö korraldus

Uurimis- ja praktilise töö (edaspidi UPT) koostamise eesmärgiks on saada akadeemilise teadustöö planeerimise, läbiviimise ja tulemuste kommunikeerimise protsessi kogemus kujundades sealjuures 21. sajandi oskusi, teaduspädevusi, oskust töötada andmetega.

Uurimistöö on teaduslik töö, mille käigus uurija rakendab teaduslikku meetodit - kirjandusega töötamist, uurimisküsimuste ja/või hüpoteesi püstitamist, uuringu planeerimist, portfoolioandmete kogumist, nende analüüsi, järelduste tegemist ja akadeemilise teksti koostamist ning nõuetekohast vormistamist ning esitlemist.

Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, projekt vms ja selle tegevuse kirjalik kirjeldus ning kokkuvõte. Praktiline töö sisaldab endas loomingu- ja praktilist, teoreetilist ja analüütilist komponenti, esitlust ning eneserefleksiooni.

UPT sooritatakse gümnaasiumi 2. õppeaastal (G2 astmes). Õpilane valib teema ja juhendaja ning esitab avalduse teema kinnitamiseks UPT koordineerijale vastavasse Google Drive kataloogi. UPT-na on võimalik arvestada ka tööd, mis on esitatud, hinnatud kooliväliste ekspertide poolt ja äramärkimist leidnud üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimistööde konkursil (näiteks Eesti Teadusagentuuri Eesti õpilaste teadustööde riiklik konkurs).

UPT nõuded, ajakava ja hindamiskriteeriumid on esitatud eraldi juhendina „Uurimis- ja praktilise töö koostamise juhend“.

UPT läbiviimise toetamiseks on koolipoolsete kohustuslike kursuste G2 taseme nimistus kaks kursust - Uurimistöö alused ja Uurimistöö koostamine. Uurimistöö koostamise kursuse läbimise eelduseks on UPT edukas kaitsmine.

Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on olulised inimeseks, kodanikuks ja ökosüsteemi osaks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös. Üldpädevuste kujunemisel on oluline õpetajate, teiste kooli liikmete tagasiside õpilasele. Suur roll on õpilase eneseanalüüsil, mida toetavad mentoritunnid, ennastjuhtiv õppija, jätkusuutliku maailma ja üksteist toetav õppimine, Viru vägi õpitegevused, arenguvestlused ning e-kausta kogunenud materjali põhjal eneseanalüüsi koostamine küpsuseksamiks. Üldpädevuste arendamine on oluline, sest see toetab õpilaste kujunemist elukestvateks õppijateks.

Kooli õppekava eesmärk on toetada jätkusuutlikkusega seotud gümnaasiumi riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevuste kujunemist:

- kultuuri- ja väärtuspädevus,
- sotsiaalne ja kodanikupädevus,
- enesemääratluspädevus,
- õpipädevus,
- suhtluspädevus,
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus,
- ringmajanduslik ettevõtlus- ja ettevõtlikkuspädevus,
- digipädevus,
- tulevikupädevus,
- infopädevus.

Peamisteks tegevusteks üldpädevuste kujundamisel ja õppekeskkonna mitmekesistamisel on õpitegevused, valikmoodulid ja õpiprojektid, ringitunnid ja klubid, õppekäigud, külalislektorite ettekanded ja kohtumised erinevate valdkondade spetsialistidega, vestlused, mentorsüsteemi rakendamine, osalemine uuringutes, õpilaste nõustamine, uurimuste ja praktiliste tööde läbiviimine, õpilasfirmade loomine, koostööprojektid ülikoolidega, õpilasvõistlused, erinevate valdkondade populariseerimiseks läbiviidavad sündmused, õpilaste korraldatud sündmused, osalemine piirkondlikes, riiklikes ja rahvusvahelistes projektides, kogukonna arengusse panustavates tegevustes osalemine, koostöö erinevate partneritega jne.

Õppimist toetav tagasiside ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus

Õppimist toetava tagasiside käsitlus

Rakvere Riigigümnaasiumis on tagasiside andmine oluline osa õpilase arengut toetavast õppeprotsessist. Õppimist toetava tagasiside andmine tähendab kogu õppeprotsessi organiseerimist viisil, mis algab individuaalsest õpieesmärkide määratlemisest, ühisest õpitegevuse eesmärgipüstitusest, hõlmab igapäevast suhtluskultuuri, erinevaid info kogumise ja tagasisidestamise viise. Tagasiside üks väljund võib olla hindamine.

Tagasiside andmine on õppeprotsessi osa, mille käigus antakse õiglase, autentne ja erapooletu kirjeldus ja hinnang õpilaste teadmiste ja oskuste omandamise taseme kohta vastavalt õppekavas kirjeldatud õpitulemustele. Tagasisidestaja vastutab tagasiside objektiivsuse eest.

Õpitulemustele tagasiside andmise eesmärk on:

- anda tagasisidet õpilase õpieesmärkide saavutamise edukusele ja toetada õpilase arengut;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise õpitee valikut;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisele õppetasele üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Tagasiside süsteem

Rakvere Riigigümnaasiumis rakendatakse õppimist toetavat tagasisidet ja kokkuvõtvat hindamist.

Õppimist toetav tagasiside on õppimise protsessi kohta tagasiside andmine, mis toetab õppija arengut ja õppimise õnnestumist. Õppimist toetava tagasiside eesmärk on reflekteerida ning suunata õpilase individuaalset arengut. Õpetaja rakendab seda vastavalt oma õppeaine eripärale ja konkreetsele olukorrale. Õppimist toetav tagasiside saab olla nii kirjalik kui ka suuline. Õpilane saab tagasisidet läbi õpetajaga ja kaasõpilastega suhtlemise ning õpilaste eneseanalüüsi kaudu nii ainetunnis kui ka väljaspool ainetundi.

Kokkuvõttev hindamine on õpitulemuste saavutatuse taseme määratlemine.

Eristav tagasiside väljendub skaalal 0-5, mille väärtus peegeldab õpitulemuste saavutatuse taset ning mitteeristavalt skaalaga “õpieesmärgid on saavutatud” (AR) ja “õpieesmärgid pole saavutatud” (MA). Mitteeristava skaala rakendamist kasutatakse koolipoolsete kohustuslike kursuste, valikmooduli kursuste ja vabalt valitavate kursuste puhul

Kui töö sooritamise või hindamise käigus tuvastatakse akadeemilise aususe põhimõtete eiramine ehk ebaausate võtete kasutamine, sh teise inimese või tehisintellekti poolt loodud teose või selle osa kasutamine töös viitamata, võib vastava õpiülesande eesmärkide täitmist lugeda “mitte saavutatuks” ning hinnata hindega „nõrk“ (1), mille järelevastamisel võidakse õpilasele anda ülesandeid, mille täitmisega ta demonstreerib, et on mõistnud oma tegutsemise ebakohasust ja eksimise raskust.

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise aluseks on õppekava üldosa lisa 2 Rakvere Riigigümnaasiumi õpilaste tagasisidestamise kord.

Gümnaasiumi lõpetamine

Gümnaasiumi lõputunnistuse saab õpilane:

Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele

1) kes on läbinud minimaalse arvu kursuseid järgnevalt:

- a) 2024/25 õppeaastal õpinguid alustanud 100 kursust;
- b) 2023/24 õppeaastal õpinguid alustanud 97 kursust;
- c) 2022/23 õppeaastal õpinguid alustanud 96 kursust.

ja kelle kõigi kursuste ja kooliastmehinded on vähemalt „rahuldavad”, koolipoolsete kohustuslike kursuste, valikkursuste ja õpiprojektide puhul „õpieesmärgid on saavutatud”;

2) kes on sooritanud Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses kirjeldatud tulemustega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid (või viimasega võrdsustatud rahvusvaheliselt tunnustatud eksami);

3) kes on sooritanud küpsuseksami (mille nõuded kehtestab kool koolieksami juhendiga) vähemalt tulemusele „õpieesmärgid on saavutatud”;

4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul uurimis- või praktilise töö vähemalt tulemusele „rahuldav“.

Küpsuseksami eesmärk on gümnaasiumi jooksul omandatud jätkusuutlikkusega seotud üldpädevuste väljakujunemise tagasisidestamine ja hindamine. Küpsuseksami edukaks sooritamiseks tuleb osaleda lisaks tavapärasele õppetööle ka aktiivselt õpitegevuste välistes ühistegevustes, panustada kogukonda ja osaleda vabatahtlikus töös. G3 õppeaasta lõpus toimuvaks küpsuseksamiks koostab õppija kolme õppeaastat kokku võtva pädevuste ja oskuste arengu refleksiooni. Refleksiooni koostamise aluseks on kolme aasta jooksul e-kausta kogutud arutlused, analüüsid ja päevikud. Küpsuseksami hinne kujuneb e-kausta sisu ja sellele tugineva vestluse põhjal.

Nõuded küpsuseksami sooritamisele ja vormile on kinnitatud direktori käskkirjaga “Rakvere Riigigümnaasiumi küpsuseksami vorm ja läbiviimise korraldus”.

Õpilaste nõustamise korraldus

Õppijat toetab tema õpingutes mentorgrupp, mille tegevust juhib mentor. Mentori roll on aidata kaasa õpilase arengule toetades tema kohanemist koolikeskkonnaga, märgata temas peituvat potentsiaali ja suurendada õpilase enesekindlust, toetada õpimotivatsiooni, rahulolu ning vastutustunnet.

Õpilaste nõustamise eesmärk on õppimise toetamine, õppija individuaalsest arengust lähtuva õppeprotsessi kujundamine, õppija üldpädevuste areng ning õppija karjääriplaneerimise toetamine.

Õpilast nõustavad tema võimeid toetavate õpivalikute tegemisel:

- aineõpetaja – oma ainevaldkonnaga seotud küsimustes;
- mentor – läbi igapäevase suhtlemise, mentorgrupi ja arenguvestluste;
- õppenõustaja – õppimist mõjutavate asjaoludega seoses (tervis, suhted, eluolu), karjääriinfoga seotud küsimustes;
- kultuuri-, kogukonna- ja projektijuht – tunnivälistes tegevustes (huviringid, õpilasesindus, kooli sündmused ja projektid);

- õppe- ja arendusjuht - õppetöö kavandamisega seotud küsimustes;
- õppekorraldusjuht – õppekorraldusega seonduvates küsimustes;
- lapsevanem(ad) - läbi igapäevase suhtlemise, arenguveestluste.

Õpilaste individuaalne nõustamine ja karjääriteenused toimivad õpetajate, õppenõustaja, õppe- ja arendusjuhi ja õppekorraldusjuhi omavahelises koostöös. Lisaks toimuvad kogu õpilaskonnale suunatud tegevused läbi külalislektorite loengute, õppekäikude, töövarjupäevade, vabatahtliku töö jm õppevormide kaudu.

Õpilaste teavitamise korraldus

Kool tagab õpilasele võimaluse saada infot koolielu ja õppekorralduse kohta järgmiselt:

- õpitegevuste kirjeldused, tunnijaotusplaanid, pakutavate valikmoodulite ning õpiprojektide kirjeldused, huvialaringide nimekirjad, aineõpetajate konsultatsiooniajad jm õppekorraldust ning tugiteenuseid puudutav info on kättesaadav kooli veebilehel õppeinfosüsteemi Studium kaudu;
- koolis toimuvatest üritustest annavad operatiivselt infot kooli sotsiaalmeedia kanalid;
- vastavalt vajadusele korraldatakse õpilastele ka lennuüleseid õppekorraldust ja koolielu puudutavaid infokoosolekuid;
- kooli e-posti ja/või Studiumi kaudu saab õpilane teavet õppesisu, õppekorralduse, koduste ülesannete, õppeedukuse, puudumiste, hilinemiste, käitumise kohta;
- iga õpitegevuse alguses tutvustavad õpetajad üldeesmärke ja ülesehitust ning lepitakse õpilastega kokku õpitegevuse sooritamise nõuetes ning hindamissüsteemis;
- G1 õpilaskandidaatidele korraldatakse kooli õppe- ja tugisüsteemi tutvustavad info- ja õpilasvarjupäevi.

Kool teavitab õpilasi edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab õpilastele karjääriinfo ja -nõustamise kättesaadavuse, tehes koostööd erinevate koostööpartneritega.

Õpetajate koostöö ja tegevuste planeerimise põhimõtted

Õpetaja poolt juhendatud õppetegevusi ja õpetajate koostööd planeeritakse lähtudes kooli arengu- ja õppekava eesmärkidest, üldtööplaanist ja kehtivatest õigusaktidest. Õpetajate koostööd koordineerib õppe- ja arendusjuht.

Kooli töötajad moodustavad meeskonna, kes ühiselt arutab kõiki õppe- ja kasvatustöö küsimusi lähtuvalt õppeaasta ja kooli arengukavas kokku lepitud eesmärkidest. Igal kooli töötajal on võimalik osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, arutelus ja otsuste langetamises. Iganädalasel toimub töötajate koostöötund tunniplaanis fikseeritud ajal. Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe- ja kasvatustöö teemaga.

Õpetajad teevad koostööd:

- mentorgruppide juhendamise planeerimisel ja läbiviimisel;
- konkreetse õpperühma õppe planeerimisel;
- ainevaldkondliku töö planeerimisel – metoodika arendamisel, õppematerjalide loomisel ja hankimisel, ainekava koostamisel ja selle täitmisel, õppekorralduse täpsustamisel, sündmuste korraldamisel jne;
- lõimingu rakendamiseks õpitegevuste kavade loomisel ning juhendamisel;
- valikmooduli ja õpiprojektiga seotud töö planeerimisel – õpitegevuste arendamisel, võimaluste otsimisel ja koostööl partneritega, tagasiside saamisel jne;
- õppe- ja kasvatustööd ja õppeaasta üldeesmärke toetavate sündmuste plaani koostamisel, mida täiendatakse jooksvalt ja vaadatakse üle vastavalt vajadusele;
- ennast uuriva õpetaja tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel;
- kolleegi tagasisidestamise planeerimisel ja läbiviimisel;
- jagades omavahel kogemusi, teadmisi ja oskusi;
- jagades omavahel koolitustel omandatud.

Õpetajad loovad ainevaldkonniti ainekavad, milles täpsustatakse kursuse eesmärgid, ja planeeritavad õpitulemused, tagasisidemeetodid ja –kriteeriumid, sisu, õppemeetodid, õppematerjalid jms. Valdkondlikud ainekavad on aluseks lõimitud õpitegevuste ainekavade loomiseks, milles määratletakse ainevaldkondlikud ja lõimitud/emergentsed õpitulemused, tagasisidemeetodid ja kriteeriumid, meetodid, võimalikud informatsiooniallikad jms. Valdkondlikud ainekavad ja õpitegevuste ainekavad on kooli õppekava lisades.

Kool teeb koostööd Rakvere linna ja teiste Lääne-Virumaa omavalitsustega, haridusasutuste õpetajate ja organisatsioonidega õpilasvõistluste, sündmuste läbiviimiseks ning regiooni haridusvõrgu arengukava elluviimiseks.

Kool teeb koostööd kooli pidaja, teiste maakondade haridusasutuste õpetajatega ning kõikide riigigümnaasiumidega maakondlike ja vabariiklike õpilasvõistluste, sündmuste ja ühistegevuste läbiviimiseks.

Kool teeb koostööd ülikoolidega õpetajakoolituse edendamiseks, õpetajate ettevalmistuse ja täiendkoolituse edendamiseks, erialadidaktikate ning erinevate õpikäsitluste arendamiseks, teaduse populariseerimiseks.

Kool on usaldusväärne partner õpilaste vanematele, kogukonnale, haridusasutustele, kooli pidajale ning teistele Eesti ja rahvusvahelistele koostööorganisatsioonidele.

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise protsess on pidev.

Kooli õppekava koostamises osalevad ning selle uuendamiseks ja täiendamiseks võivad ettepanekuid teha kõik koolitöötajad, õpilased õpilasesinduse kaudu, õpilaste vanemad hoolekogu kaudu ning teiste huvigruppide esindajad vastava soovi esitamisel.

Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse vajaduspõhiselt, sh pärast põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning gümnaasiumi riikliku õppekava uuendamist.

Valdkondlike ainekavade ning õpitegevuste arendust juhib õppe- ja arendusjuht.

Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Õppekava üldosa lisad

LISA 1. Valikmoodulite kursused ja jaotus

	Võõrkeeled ja kultuurid	Loovus ja looming	Loodusteadused
G1	Jaapani keel ja kultuur 1; 2; 3	Loovus ja kujutlusvõime	Praktiline füüsika
	Prantsuse keel ja kultuur 1; 2; 3	Muusika ja laul	Bioloogiline mitmekesisus
	Soome keel ja kultuur 1; 2; 3	Kuidas analüüsida teatrit	Keemia alused II
	Rootsi keel ja kultuur 1; 2; 3		
G2	Inglise keel C1 eksami ettevalmistuskursus 1; 2; 3	Fotograafia, animatsioon, film 1; 2; 3	Loodusteaduslikud uurimistööd
	G1 Inglise keele baastaseme kursus 1; 2; 3		
	G3 B1 saksa keel 1; 2; 3		Geograafilised infosüsteemid
	G3 B1 vene keel 1; 2; 3		
G3		Arhitektuur	Analüütiline keemia
		Loovkirjutamine	Anatoomia-füsioloogia baaskursus
		Loovportfoolio loomine	Esmaabi, hoolduse alused ja ergonoomika

	Terviklik mina, kogukond ja maailm	Ringmajandus	IT ja inseneria
G1	Turvaline kodu, kriis, julgeolek ja esmaabi	Ringmajanduse alused	3D modelleerimine ja printimine. CAD-joonestamine
	Permakultuur	Majanduse alused	Mehhatroonika
	Toidu roll maailmas ja minu elus	Ettevõtete vaatluspraktika	Inseneria
G2	Rahatarkus	Ettevõtluse alused	Mehhatroonika. Robotika

	Praktilised töövõtted kodumajapidamises	jätkusuutlik e-äri ja digiturunduse alused	Programmeerimine. CAD-joonestamine
	Vabatahtlikkus	Läbirääkimised	Elektrotehnika
G3	Kestlikkuse juhtimine 1.; 2.; 3.	Inimeste juhtimine	CAD – joonestamine. 3d modelleerimine. CNC ja 3d printimine
		Teenusmajandus	Aerodünaamika. Pneumaatika
		Praktiline majandus	Mehhatroonika

	Aktiivne eluviis
G1	Aktiivne eluviis I 1.;2.;3.
G2	Aktiivne eluviis II 1.;2.;3.
G3	Aktiivne eluviis III 1.;2.;3.

Kooli poolt pakutavad valikkursused:

usundiõpetus, rahvatants, liiklusõpetus, jooga, filosoofia, klassikaline joonestamine, suguvõsaurimine, rahvusvahelised suhted, kohalugu, matemaatika riigieksamiks valmistumine, elementaararvmatemaatika. Koolil on õigus jätta valikkursus avamata kui kursusele on registreerunud vähem kui 12 inimest. Koolil on õigus jooksvalt täiendada valikkursuste nimekirja.

LISA 2. Rakvere Riigigümnaasiumi õpilaste tagasisidestamise kord (eraldi failina)

Käesoleva õppekava koostamisel on olulisel määral eeskujud Viimsi Gümnaasiumi õppekavast.